

NORGES BONDELAG

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Landbruks- og matdep.	
Saksnummer: 2006 / 00237	Dokument: 9
Mottatt: 21.12.2005	
LP/Sj/TGJ	541.9
Kopier:	Antall:

Vår saksbehandler
Cesilie Aurbakken
Tlf. 22 05 45 52

Vår dato
2006-01-16
Deres dato
2005-12-06

Vår referanse 1997/00540/052
Arkiv: -C15
Deres referanse 200302557-/

Høring av utkast til forskrift om tilskudd til tiltak for å tilrettelegge beitearealer for gjess

Bakgrunn

Det vises til protokoll fra jordbruksoppgjøret 2005 hvor det framgår følgende:

"Det avsettes midler til skadeforebyggende og konfliktdempende tiltak for beiteskader forårsaket av trekkende gjess f.o.m. 2006. Dette finansieres med 2 mill. kroner over jordbruksavtalen til tilskudd for friarealer for gjess. Tilskuddene gis som et fast arealtilskudd, og ordningen forvaltes av fylkesmannen. Detaljene utarbeides i samråd med avtalepartene.

Innenfor rammen av budsjettet for 2006 tar Miljøverndepartementet sikte på å avsette 2 mill. kroner til tiltak vedr. forvaltning av artene, forebygging av skader og FoU-tiltak. Dette inkluderer bl.a registrering og overvåking av bestandene, kartlegging av landingsmønstre osv. Som grunnlag for utpeking av egne friområder. Ordningen forvaltes av fylkesmannen."

Bakgrunn for vedtaket er skadene i form av tapte avlinger som beitende gjess påfører landbruket.

Forvaltning av trekkende arter er i utgangspunktet miljøvernmyndighetenes ansvar. Norges Bondelag vil understreke at når det nå etableres en egen ordning for å kompensere for avlingstapet, er dette under den klare forutsetning at miljøvernmyndighetene følger opp sin del av avtalen for 2006. Dette gjelder særlig i forhold til forebyggende tiltak med direkte virkning for bonden, og at midlene bygger opp under den nå etablerte tilskuddsordningen for Nordland og Nord-Trøndelag, og at midlene fordeles i samråd med landbruksnæringen. Dette er helt nødvendig for å redusere konfliktnivået og i praksis få til en god og effektiv forvaltning.

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse: PB 9354 Grønland. 0135 Oslo	Besøksadresse: Schweigaardsgt. 34c Oslo	Telefon: 22 05 45 00	Telefaks: 22 17 36 68	E-postadresse: bondelaget@bondelaget.no	Internett: www.bondelaget.no
Norges Bondelag	Org.nr.: 939678670	Bankkonto: 8101.05.12891			
Bondelagets Servicekontor AS	Org.nr.: 985063001 MVA	Bankkonto: 8101.05.91392			

Vår dato
2006-01-16

Vår referanse
1997/00540/052

Norges Bondelag viser for øvrig til NORUT-NIBR rapport nr. 2 2004, hvor det rettes et kritisk blikk mot miljøvernmyndighetene for uklar ansvars- og rollefordeling og manglende oppfølging av egen handlingsplan for gjess.

Når det gjelder forebyggende tiltak over miljøvernmyndighetenes budsjett, kan dette helt konkret være tilskudd til innkjøp og vedlikehold av skremmeutstyr, sperregjerder, timegodtgjørelse for arbeid med skremming og eventuelt andre tiltak.

I tillegg til lokale løsninger må miljøvernmyndighetene være langt mer aktive i arbeidet med å få internasjonalt aksept for regulering og stabilisering av bestandene.

Når det gjelder bruk av FoU-milder ser Norges Bondelag behov for økt kunnskap også om hvordan andre land forvalter og "løser" sine problemer med beitende gjess.

Norges Bondelag ber Landbruks- og matdepartementet medvirke til at det praktiske ansvaret knyttet til forvaltning og skadeforebyggende tiltak følges opp av både landbruks- og miljøsektoren. En god samordning og bruk av virkemidler er helt avgjørende for at den nye forskriften skal få lokal aksept og fungere etter intensjonen.

Norges Bondelag har følgende kommentarer til forskriften:

§ 1. Formål

"Formålet med tilskuddet er å tilrettelegge beitearealer for gjess for å bidra til å oppfylle nasjonale og internasjonale forpliktelser knyttet til gåsearter der Norge har et særlig ansvar. Tilskuddet skal videre bidra til å opprettholde drift av arealer som er særlig belastet av gåsebeiting".

Norges Bondelag støtter forslaget til formålparagraf.

§ 2. Virkeområde

"Forskriften gjelder innenfor geografisk avgrensede områder hvor gåseartene hvitkinngås og/eller kortnebbgås tradisjonelt beiter på vei til hekkeplasser på Svalbard".

Norges Bondelag ber om at grågås omfattes av forskriften. Bakgrunnen for dette er at grågåsa i mange områder gjør stor skade og at det ikke er tilstrekkelig nok med bestandsregulerende tiltak. Det kan nevnes som eksempel at kommunene i Ytre Namdal gjennom prøveprosjektet har hatt god erfaring med tilrettelegging for friarealer for grågås.

Vår dato
2006-01-16

Vår referanse
1997/00540/052

§ 3. Vilkår

”Tilskuddet gis som et fast arealtilskudd. For å være berettiget tilskudd, må foretaket:

- a. tilfredsstillе vilkårene for å motta produksjonstilskudd i jordbruket
- b. inngå skriftlig avtale med fylkesmannen om å stille nærmere angitte fulldyrka og overflatedyrka arealer til disposisjon for beitende gjess
- c. dokumentere at arealet tidligere har blitt beitet av hvitkinngås og/eller kortnebbgås
- d. gi nødvendige opplysninger i etterkant av beitesesongen om beitende gåsearter og belastning på arealet
- e. tilrettelegge for beiting av gjess og videreføre tidligere drift på arealene
- f. ikke jage gjess fra arealet”.

I kommentarene til forskriften framgår det at de samme arealene bør prioriteres i flere år. Norges Bondelag ber om at forskriften på dette punktet ikke blir for rigid. Bakgrunnen for dette er at gåsa kan endre beitemønster og at det derfor må legges inn stor fleksibilitet i forskriften og inngåelse av avtaler. Det er avgjørende at de som faktisk har skaden får kompensert sine tap. Når det gjelder å dokumentere belastningen/tap mener Norges Bondelag at det må være tilstrekkelig at kommunen bekrefter disse opplysningene. Hvilke arealer som skal prioriteres som friarealer må gjøres i samråd mellom fylkesmannen, kommunen og de berørte. Norges Bondelag forutsetter at ved opphør av avtalen opphører også området som friareal for gjess.

§ 4. Søknad om utbetaling

”Søknad vedlagt nødvendig dokumentasjon jf § 3 bokstav c, skal fremsettes på skjema fastsatt av Statens landbruksforvaltning. Fylkesmannen fastsetter søknadsfrist. Søknadsfristen skal ikke fastsettes til senere enn 15 mars. Tilskuddet utbetales til det foretak som inngår avtale med fylkesmannen. Fylkesmannen fastsetter tilskuddsats. Tilskuddet kan ikke overdras til eie eller pant”

Norges Bondelag ber om at satsene fastsettes i forkant av søknadsfristen for å minske uforutsigbarheten. Norges Bondelag ber om at Landbruks- og matdepartementet vurderer en grunnsats for alle som inngår en avtale og en tilleggssats for skade over et visst nivå. Norges Bondelag ber om at satsene fastsettes i samråd med næringsorganisasjonene i landbruket.

§ 5. Administrasjon, dispensasjon og klage

Norges Bondelag ber om at ”...uforutsett mye beiting vurderes ikke som særlig høve i denne sammenheng” i de utfyllende kommentarene til § 5, strykes.

Vår dato
2006-01-16

Vår referanse
1997/00540/052

Fare for smitte

Norges Bondelag ber Landbruks- og matdepartementet vurdere om inngåelse av avtaler skal gjøres i samråd med Mattilsynet. Bakgrunnen for dette er faren for eventuell smitte til drikkevannskilder og tamme fjærfe.

Med hilsen

Per Harald Agerup

Cesilie Aurbakken

Kopi: Miljøverndepartementet
Direktoratet for naturforvaltning
Nord-Trøndelag Bondelag
Nordland Bondelag